

"וְאֶהְבֶּתְ לְרַעַךְ כְּמוֹךְ" (יט', יח')

רש"י: אמר רבי עקיבא: זה כלל גדול בתורה. ספר החינוך: "הרבה מצוות תלויות בכך. שהאווה את חברו כנפשו, לא יגנוב ממנו ולא יונהו (ירמה אותו) בממון ולא יסיג גבולו ולא יזיק לו בשום צד". כלומר, מצווה זו מהווה מעין תשתית ליתר המצוות, התחשבות בזולת כפי שהיית רוצה שיתחשבו בך - ממתנת את האנוכיות הטבועה באדם. ועל זה אומר המדרש: "כך אמר להם הקב"ה לישראל: בני, מה אני מבקש מכם? אינני מבקש אלא שתאהבו זה את זה ותהיו מכבדים זה את זה".

לקח ימי ספירת העומר

אמרו חכמים: 12 אלף זוגות של תלמידים היו לר' עקיבא ומתו כולם במיתת אסכרה בתקופה שבין פסח לעצרת כיוון שלא נהגו כבוד זה בזה. 903 מיני מיתות ברא הקב"ה בעולמו ואסכרה - הקשה שבכולם.

24 אלף תלמידים גדולי תורה וענקי רוח - כולם חלו באותה מחלה איומה ונוראה שאין מיתה מייסרת ממנה. מחלה זו מתחילה להכות במעינים ומסיימת בגרון. נשנק ונחנק עד צאת נשמתו בייסורים נוראים, ל"ע. וכל זאת כיוון שלא נהגו כבוד זה בזה. לא גינו, זלזלו, הקניטו, דברו לשון הרע או רכילות, חס ושלום! הם היו צדיקי עולם שעד היום אנו אבלים על מותם. אם כן במה חטאו? על מה חרון האף הנורא? הרי אין שום ציווי לנהוג כבוד בחברינו! אמנם מופיע במשנה: "יהי כבוד חברך חביב עליך כשלך" אך זו "משנת חסידים" - החמרה. והעובר עליה אינו חייב מיתה, וודאי שלא מיתה כזו קשה!

תשובה לתמיהה זו מצינו בספר "משנת חכמים" לר' מהר"ם חגיז זצ"ל: תלמידי ר' עקיבא שלא נהגו כבוד זה בזה, פגעו בכבוד תלמידי חכמים!

כתוב הזהר הקדוש שהקב"ה מקפיד על כבוד תלמידי חכמים יותר מכבודו שלו. בזמן רבי שמעון בר יוחאי גזרה המלכות גזירה והחליטו לשלוח את רשב"י המלומד בניסים בליווי רבי אלעזר בן יוסי לבטלה. בדרכם, נזדמנה לפניהם שאלה בהלכה וכיוון שרבי יוסי ידע את התשובה אך לא רצה להיות כמורה הלכה בפני רבו - אמרה בלחש. שפתיו נעו וקולו לא נשמע. אך רשב"י קרא את שפתיו, אישר את תשובתו ואמר: "מעקימת שפתיך ניכר שתלמיד חכם הינך". אך כיוון שיש כאן פגיעה קלה בכבוד רבי שמעון, פגעה בו אסכרה ולולא ביקש עליו רשב"י רחמים - היה נחנק למוות.

זהו לקח ימי ספירת העומר להקפיד שבעתיים בכבוד חכמים ולהזהר בגחלתם כי הקב"ה לא סולח לפוגע בכבודם. הרמחל ממשיל ת"ח למשכן, מקדש, מזבח, קודש קדשים! שאמרו רבותינו זיכרונם לברכה: על תלמידי חכמים שורה שכינה ממש כמו במקדש וכשפוגעים בכבודו, אפילו צדיק בכבוד צדיק, כתלמידי רבי עקיבא, כאילו פגעו בכבוד המקדש וקודש בקדשים! לא לחינם מציין כל עם ישראל, כבר עשרות דורות, את פטירת תלמידי רבי עקיבא בסממני אבל וצער על מנת שזכור: "אם בארזים נפלה שלהבת..." - אם הם ענקים בלתי נתפסים שכמותם מעדו בזה, מה אנחנו? עד כמה אנו צריכים להיזהר בגחלתם של חכמים ולהתפלל לרחמים שמא נכווה!

(מעייני השבוע)

"... שִׁימוּ לְבַבְכֶם עַל דְּרָכֵיכֶם": (חגי א', ז')

ישראל לסגולתו

סגלה למי שיצא בנו לתרבות רעה

וַיֹּאמֶר פְּסוּקִים דְּלֶהֱלֹךְ הַמְחַזְקִים שְׂאִין לְהַתְיָאֵשׁ וְעֵתִידִין הַבְּנִים לְחֹזֵר בְּתִשְׁבָּה, וַיֹּאמְרֵם בְּשִׁמְחָה וּבְאַמּוֹנָה וּבְתַקְוָה שְׁיָשִׁיב ה' לָבָם בְּתִשְׁבָּה בְּמִהְרָה:
 "קול ברמה נשמע נהי בכי תמרורים רחל מבכה על-בְּנֵיהָ מֵאֲנָה לְהַנְחֵם עַל-בְּנֵיהָ כִּי אֵינָנו. כֹּה אָמַר ה' מְנִיעַ קוֹלְךָ מִבְּכִי וְעֵינַיִךְ מִדְּמָעָה כִּי יֵשׁ שָׁכַר לְפַעֲלֶתְךָ נֶאֱמַר-ה' וְשָׁבוּ מֵאֶרֶץ אוֹיְבֵי". (ירמיהו לא, יד-טו).
 "הִנֵּה אֲנִכִי שֹׁלַח לָכֶם אֶת אֱלֹהֵי הַנְּבִיא לְפָנַי בּוֹא יוֹם ה' הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא. וְהָשִׁיב לִב-אֲבוֹת עַל-בְּנֵים וְלִב בְּנֵים עַל-אֲבוֹתָם". (מלאכי ג', כג-כד).
 "הִנֵּה יָמִים בָּאִים נֶאֱמַר ה' וְהִשְׁלַחְתִּי רֶעֶב בְּאֶרֶץ לֹא רָעַב לְלֶחֶם וְלֹא צָמָא לְמַיִם כִּי אִם לְשִׁמְעַת אֶת דְּבָרֵי ה'" (עמוס ח, יא).
 "מִהָרֹו בְּנִינְךָ מִהָרֹסִינְךָ וּמִחֲרַבִּינְךָ מִמֶּנֶךָ יֵצְאוּ. שְׂאֵי-סָבִיב עֵינַיִךְ וְרָאִי כֹלֵם נִקְבְּצוּ בְּאוּ-לֶךְ חֵי-אֲנִי נֶאֱמַר-ה' כִּי כֹלֵם פְּעָדֵי תִלְבְּשִׁי וְתִקְשְׁרִים כִּפְלָה" (ישעיה מט ז-יח).
 "וְאֶמְרַת בְּלִבְבְּךָ מִי לָד-לִי אֶת-אֱלֹהֵי וְאֲנִי שְׂכוּלָה וְנִלְמוּדָה גִלְה וְסוּכָה וְאֱלֹהֵי מִי גִדֵּל הוּ אֲנִי נִשְׁאַרְתִּי לְבִדִי אֱלֹהֵי אֵיפָה (מְאִיפָה) הֵם" (ישעיה מט כא).
 "כֹּה-אָמַר ה' הִנֵּה אֲשָׂא אֶל-גּוֹיִם יְדֵי וְאֶל-עַמִּים אָרִים נְסִי וְהִבִּיאוּ בְּנִינְךָ בְּחָצוֹן וּבְנִתְיִנְךָ עַל-כְּתָף תִּנְשָׂאנָה" (שם כב).
 "וְחָשַׁב מִחְשְׁבוֹת לְבַלְתִּי יָדַח מִמֶּנּוּ נִדְחִי" (שמואל ב, יד, יד).
 וַיִּקְרָא בְּכַנְנָה שְׁלֹמֹה דְּבָרָיו הַקְּדוּשִׁים שֶׁל ה"אֹור הַחַיִּים" הַקְּדוּשׁ:
 "וְהִגַּם שְׁיָרִיעַ אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי אֶף יִצְרִיחַ נִפְשׁוֹ סוּף כֹּל סוּף יִחְזֹר לְשָׁרְשׁוֹ" (אוה"ח הק' פנחס כה, יד).

(הרב יעקב ישראל לוגאסי)

אמת

ל. לפי הרחוק מֵאֶמֶת כֵּן מִחֲזִיק אֶת הַסּוּר- מְרַע לְשׁוֹטָה.

ולעת כזאת ראיתי בשו"ת משנה הלכות חלק יא (סימן רטז) שדן, כשהיו ישראל במדבר, היאך קיימו מצות הכנסת אורחים, שעיקר המצוה היא באכילה, (כדאיתא בכתובות (ס"ז) במעשה דמר עוקבא), ואם כן כיצד קיימו מצוה זו, והרי כל אחד קיבל עומר משלו, ולא היתה לו אפשרות לתת משלו לאחרים ותירץ דודאי מי שהיה מכניס אורחים, היה נעשה נס בעומר, והיה מספיק כדי לתת לאורח. ע"ש.

ומשמע שאף על פי שמזמין את חבריו שבאותה העיר, מקיים מצות הכנסת אורחים, שהרי במדבר היו כולם כתושבי עיר אחת, ואף על פי כן סבירא ליה, שקיימו בזה מצוות הכנסת אורחים. לפיכך נראה דכיון שמדברי התרומת הדשן נראה שאין הבדל בין אורחים הבאים מחוץ לעיר לבאים מאותה העיר, וכן דעת עוד רבים מן הפוסקים, ראוי להכניס לביתו גם אנשים קרובים שאינם מעיר אחרת, באופן שאותם אורחים הן יראי ה', ולא יבואו לידי לצנות וקלות ראש חס ושלום.

אבל הדר בעיר, ובא חבריו וזימן אותו לאכול סעודה, אין זה בגדר אורח ולא בגדר עני שמצוה להחיותו, אלא הוא סעודת מרעים או פחות מזה, והוא רק סעודת רשות, דמה לו עם בעלי בתים של אותה עיר, ולמה יתן להם מאכל ומשקה בלי סיבה. ולכן נחלקו הפוסקים האם גם זה נכלל במצות הכנסת אורחים, או רק המארח אנשים מחוץ לעיר מקיים בזה את המצוה.

(הרב אברהם ישראל)

משהו לנשמה

דרש המגיד מדובנא:

מעשה במלך שהחליט לבנות עיר בירה מהמסד עד הטפחות. מטרופולין לשם ולתהילה. סלל דרכים, בנה שכונות פאר, נטע שדרות, שתל גינות נוי נפלאות. וכמובן - הקים ארמון מלוכה וקריית ממשלה לתפארת. לאחר שנסתיים כל תהליך הבניה, שאל המלך את חכמיו: "כלום חסר דבר בעיר?" השיבוהו: "אם רצונך להפיק את המוניטין המושלם לעירך, הקם בה בית חולים מפואר שבראשו יועמד פרופסור פלוני-גדול רופאי דורנו מן היבשת הסמוכה".

מיד ניתנה הפקודה ובית החולים הוקם. גם הרופא המפורסם אותר ולאחר שכנועים רבים, חוזה בעל תנאים מעולים ושכר בגובה אסטרונומי, נאות להעתיק את מגוריו לעיר. שלושה ימים לפני מסיבת הפתיחה ומועד הגעת הפרופסור המהולל, שכר הפרופסור חדר בבית המלון המפואר שבעיר, התלבש כאחד האדם ויצא לטייל מעט ברחובה של עיר, להכיר מעט את העיר והאנשים.

כשישב לסעוד את ארוחת הצהרים באחת ממסעדות היוקרה בעיר קלטה אוזנו שיחה בה קבלה אישה בפני בעלה על כך שמזניח לאחרונה את בריאותו. התפלא בעלה: "וכי לא שמעת כי בעוד יומיים יגיע לעירנו פרופסור פלוני המפורסם?! אם חלילה תצוץ בעיה כלשהי - ודאי יצליח לרפאני!" שיחות מסוג זה חזרו על עצמם בימי טיולו בעיר.

והנה הגיע הרגע המיוחל, טקס חניכת בית החולים הנודע. כל העיר געשה והמתה וכמובן שכל הערוצים למיניהם הגיעו לסקר את האירוע המרשים.

בנאום הפתיחה אמר המלך הנרגש: "נתיני היקרים, כיוון שאוהב אני אתכם, התאמצתי רבות והבאתי את גדול רופאי דורנו שידאג לבריאותנו. כעת יבחר הפרופסור אי מי מהקהל שאינו חש בטוב ויקבל כאן לעיני הקהל והמצלמות, מזור למחלתו מרופאנו הדגול!

כל ערוצי התקשורת עקבו אחרי כל פרט במצבו של החולה שהלך והחמיר ככל שנקפו השעות עד שהודיעו על פטירתו...

הייתה זו מכה אנושה למוניטין של הפרופסור ובית החולים. לכן זימן המלך את הרופא וביקשו לתרץ מדוע החל טיפול בחולה חשוך מרפא ונטע תקוות ואכזבות?

קד הרופא ואמר: "שכרוני בכסף מלא. שמי הטוב הולך לפני, ובצדק. אך כשהבחנתי בהתנהגות בני העיר והסיקור התקשורתי שנעשה לבואי - נחרדתי. ולא על המוניטין שלי. לו לא נשקפת סכנה. חששתי שהמונים ימשיכו לעשות ככל העולה על רוחם כי יש לנו בית חולים משוכלל ורופא נודע לתהילה, כדבריהם. ומי כמוני יודע כי גם כוחו של רופא מוגבל וגם הטוב שברופאים, ישנם דברים שידו אינה משגת. לכן, בחרתי בכוונה תחילה חולה הנגוע במחלה חשוכת מרפא. נטעתי אשליה ואשפזתי בבית חולים, טיפלתי בו במסירות על אף שידעתי כי גורלו נחרץ וימיו ספורים כיוון שרציתי לזעזע את הבוטחים בי ולהודיעם שעליהם לשמור קודם כל בעצמם על בריאותם, שמא חלילה יגיעו לאותו מצב מתוך קלות ראשם!" קיבל המלך את דבריו ושיבחו על תבונתו.

והנמשל:

הקב"ה נתן לנו את התורה הקדושה, אוצר כל כלי חמדה, תבלין ליצר הרע. אבל בדיוק כאן רובצת הסכנה! שמא יחשוב הלומד שדי בלימודו ולא יעמול על מידותיו. מה עשה הבורא יתברך? דווקא בימי ההכנה למתן תורה הרג במידת הדין את 24 אלף התלמידים שלא נהגו כבוד זה בזה. ללמדנו שכשם שאם אין תורה אין דרך ארץ אמיתית כך אם אין דרך ארץ אין תורה!